

**Рішення спеціалізованої разової ради
про присудження ступеня доктора філософії**

Спеціалізована разова рада Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя МОН України, м. Ніжин, прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії Паливоді Юлії Миколаївні з галузі знань 09 «Біологія» на підставі прилюдного захисту дисертації «Фізіолого-біохімічні механізми формування посухостійкості м'якої пшениці за дії метаболічно активних сполук» за спеціальністю 091 Біологія 23 лютого 2024 року.

Паливода Юлія Миколаївна, 1982 року народження, громадянка України, освіта повна вища, у 2006 році закінчила Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя та здобула кваліфікацію магістра педагогічної освіти, викладача біології. У 2020 році вступила до аспірантури Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 091 Біологія.

Дисертацію виконано в Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя МОН України, м. Ніжин, у відповідності із науковими тематиками кафедри біології і є частиною комплексної науково-дослідної роботи на тему «Регуляція процесів росту і розвитку рослин», державний реєстраційний номер 0119U100677 та теми «Фізіолого-біохімічні аспекти процесів регуляції росту і розвитку рослин», державний реєстраційний номер 0123U100747.

Науковий керівник: Гавій Валентина Миколаївна, кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри біології Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя.

За матеріалами дисертації опубліковано 15 наукових праць, зокрема 4 статті у наукових фахових виданнях України, 1 стаття у нефарховому науковому виданні України, 10 публікацій у збірниках матеріалів Всеукраїнських та

Міжнародних науково-практичних конференцій. Опубліковані роботи цілком відповідають змісту дисертації та її висновкам.

1. Паливода Ю.М., Гавій В.М., Кучменко О.Б. Фізіолого-біохімічні показники проростків пшениці м'якої (*Triticum aestivum* L.) при моделюванні водного дефіциту за дії метаболічно активних сполук. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Біологія*, 2021. № 3 (81). С. 44-54. <https://doi.org/10.25128/2078-2357.21.3.7>. Фахове наукове видання МОН України (біологічні науки) (кат. Б) та індексується в міжнародній науковій базі даних Index Copernicus.

2. Паливода Ю.М., Гавій В.М. Вплив обробки насіння метаболічно активними речовинами на фотосинтетичну продуктивність проростків пшениці м'якої (*Triticum aestivum* L.) за моделювання водного дефіциту. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія: Агронія та біологія*, 2023. № 3 (49). С. 49-55. <https://doi.org/10.32845/agrobio.2022.3.7>. Фахове наукове видання МОН України (біологічні науки) (кат. Б) та індексується в міжнародній науковій базі даних Index Copernicus.

3. Паливода Ю.М., Гавій В.М. Вплив обробки насіння метаболічно активними речовинами на формування ксероморфної структури листків та водний потенціал пагонів проростків пшениці м'якої (*Triticum aestivum* L.) за умов водного дефіциту. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Біологія*, 2023. № 1-2 (83). С. 60-70. <https://doi.org/10.25128/2078-2357.23.1-2.9>. Фахове наукове видання МОН України (біологічні науки) (кат. Б) та індексується в міжнародній науковій базі даних Index Copernicus.

4. Паливода Ю.М., Гавій В.М. Вплив попередньої обробки насіння метаболічно активними речовинами на формування кореневої системи та водний потенціал коренів проростків пшениці м'якої (*Triticum aestivum* L.) за умов водного дефіциту. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія: Агронія та біологія*. 2023, № 2(52), С. 78-83.

<https://doi.org/10.32782/agrobio.2023.2.10>. Фахове наукове видання МОН України (біологічні науки) (кат. Б) та індексується в міжнародній науковій базі даних Index Copernicus.

5. Паливода Ю.М., Гавій В.М. Фізіолого-біохімічні особливості формування адаптивної відповіді рослин в умовах водного дефіциту. *Наукові записки. Біологічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя)*, 2023, №1, С. 52-58. <https://doi.org/10.31654/2786-8478-2023-BN-1-52-58>.

6. Паливода Ю.М. Фізіолого-біохімічні механізми посухостійкості зернових культур. VII Міжнародна заочна науково-практична конференція "Актуальні питання біологічної науки": Збірник статей, Ніжин: НДУ імені Миколи Гоголя, 2021. С. 55-59.

7. Паливода Ю.М., Гавій В.М., Кучменко О.Б. Фізіологічні показники проростків пшениці м'якої (*Triticum aestivum* L.) при моделюванні водного дефіциту за дії метаболічно активних сполук. Scientific Collection «InterConf» with the Proceedings of the 3 rd International Scientific and Practical Conference «Experimental and Theoretical Research in Modern Science». Kishinev, Moldova: Giperion Editura, 2021. №68. С.150-158.

8. Паливода Ю.М., Гавій В.М., Кучменко О.Б. Вплив передпосівної обробки насіння метаболічно активними речовинами на лінійний ріст пагонів проростків пшениці м'якої (*Triticum aestivum* L.) при моделюванні водного дефіциту. I Всеукраїнські науково-практичні читання пам'яті професора І. І. Гордієнка: Збірник статей – Ніжин: НДУ імені Миколи Гоголя, 2021. С. 64-67.

9. Паливода Ю.М., Гавій В.М., Кучменко О.Б. Вплив попередньої обробки насіння метаболічно активними речовинами на показники накопичення біомаси проростками пшениці м'якої (*Triticum aestivum* L.) при моделюванні водного дефіциту. Scientific Collection «InterConf» with the Proceedings of the 4 th International Scientific and Practical Conference «International scientific discussion: problems, tasks and prospects» (February 19-20, 2022). Brighton, Great Britain: A.C.M. Webb Publishing Co Ltd., 2022. №99. С. 567-574.

10. Паливода Ю.М., Гавій В.М., Кучменко О.Б. Вплив попередньої обробки насіння метаболічно активними речовинами на вміст вільного проліну у проростках пшениці м'якої (*Triticum aestivum* L.) при моделюванні водного дефіциту. VIII Міжнародна заочна науково-практична конференція «Актуальні питання біологічної науки»: Збірник статей – Ніжин: НДУ імені Миколи Гоголя, 2022. С. 57-62.

11. Паливода Ю.М., Гавій В.М. Вплив метаболічно активних сполук на формування асиміляційної поверхні проростків пшениці м'якої ярої сорту Провінціалка за умов посухи. II Всеукраїнські науково-практичні читання пам'яті професора І. І. Гордієнка: Збірник статей – Ніжин: НДУ імені Миколи Гоголя, 2022. С. 30-34.

12. Паливода Ю.М., Гавій В.М. Вплив обробки насіння метаболічно активними речовинами на вміст фотосинтетичних пігментів в проростках пшениці м'якої за моделювання водного дефіциту. The 14th International scientific and practical conference “Modern stages of scientific research development” (December 27 - 30, 2022) Prague, Czech Republic. International Science Group. 2022.С. 45-52.

13. Паливода Ю.М., Гавій В.М. Вплив обробки насіння метаболічно активними речовинами на вміст хлорофілів а і b у листках проростків пшениці м'якої (*Triticum aestivum* L.) за моделювання водного дефіциту. III Всеукраїнські науково-практичні читання пам'яті професора І. І. Гордієнка: Збірник статей – Ніжин: НДУ імені Миколи Гоголя, 2023. С. 28-33.

14. Паливода Ю.М., Гавій В.М. Вплив обробки насіння метаболічно активними речовинами на вміст води у проростках пшениці м'якої (*Triticum aestivum* L.) за умов водного дефіциту. IX Міжнародна заочна науково-практична конференція «Актуальні питання біологічної науки»: Збірник статей – Ніжин: НДУ імені Миколи Гоголя, 2023. С. 30-34.

15. Паливода Ю.М., Гавій В.М. Вплив обробки насіння метаболічно активними речовинами на активність каталази в проростках пшениці м'якої

(*Triticum aestivum* L.) за моделювання водного дефіциту. Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні питання виробництва продукції рослинництва та садівництва»: Збірник статей – Запоріжжя : ТДАТУ, 2023. С.76 – 79.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої разової ради та присутні на захисті фахівці:

Стригун Віктор Маркович – голова спеціалізованої разової ради, доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри біології Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя.

Дисертаційна робота Паливоди Юлії Миколаївни на тему: «Фізіолого-біохімічні механізми формування посухостійкості м'якої пшениці за дії метаболічно активних сполук» є самостійним науковим дослідженням та цілком відповідає вимогам наукової кваліфікації здобувача «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44. З урахуванням виконання у повному обсязі освітньої складової освітньо-наукової програми та індивідуального плану наукової роботи дисертантка заслуговує присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 09 Біологія за спеціальністю 091 Біологія.

Пида Світлана Василівна – опонент, доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри ботаніки та зоології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Наголосила, що результати експериментальних досліджень мають вагомим теоретичне значення, оскільки доповнюють сучасні знання про розуміння механізмів антистресової дії метаболічно активних сполук та їх комбінацій, перспективність їх застосування для зменшення негативного впливу посухи на зернові культури. Наукові положення та висновки дисертантки підтверджуються великим обсягом експериментального матеріалу, його

глибоким аналізом, застосуванням сучасних методів досліджень. Зауважень принципового характеру щодо представленої дисертації, які би суттєво впливали на наукову цінність, наукове та практичне значення роботи, які ставили б під сумнів обґрунтованість та достовірність отриманих результатів, немає.

Відповідно, дисертаційна робота Паливоди Юлії Миколаївни на тему: «Фізіолого-біохімічні механізми формування посухостійкості м'якої пшениці за дії метаболічно активних сполук» відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44), а дисертантка заслуговує на присудження ступеню доктора філософії з галузі знань 09 Біологія за спеціальністю 091 Біологія.

Колесніков Максим Олександрович – опонент, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, завідувач кафедри рослинництва та садівництва ім. проф. В.В. Калитки Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного.

У дисертаційній роботі достатньо широко представлено аналіз особливостей впливу обробки насіння метаболічно активними речовинами та їх комбінаціями на фізіолого-біохімічні механізми формування посухостійкості пшениці м'якої. Одержані результати роботи мають важливе практичне значення для вирішення проблем біологічної та аграрної науки. Представлені в роботі експериментальні дані відкривають перспективу створення на їх основі нових сучасних препаратів для підвищення посухостійкості зернових культур.

В цілому робота виконана та написана на досить високому методологічному рівні та не має принципових зауважень, хоча в тексті дисертації були виявлені незначні помилки в оформленні та розташуванні табличного матеріалу. Вказані зауваження не зменшують наукової цінності дисертації. Дисертаційна робота Паливоди Ю.М. є самостійною закінченою

науковою роботою, що відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44), а дисертантка заслуговує присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 09 Біологія за спеціальністю 091 Біологія.

Шейко Віталій Ілліч – рецензент, доктор біологічних наук, професор, професор кафедри біології Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя.

Наголосив, що заплановані дослідження виконано в повному обсязі на високому науково-методичному рівні. Результати дисертаційного дослідження створюють ґрунтовну теоретичну базу для вирішення наукової задачі розширення асортименту сучасних регуляторів росту рослин, здатних проявляти високу ефективність щодо підвищення посухостійкості зернових культур, а передпосівна обробка насіння метаболічно активними речовинами може бути використана як елементи технології при вирощуванні зернових культур в умовах водного дефіциту. Достовірність основних наукових положень підтверджується глибоким аналізом табличного матеріалу та проведеною статистичною обробкою експериментальних даних із застосуванням сучасних методик. Одержані результати мають практичне спрямування.

Дисертаційна робота Паливоди Юлії Миколаївни на тему: «Фізіолого-біохімічні механізми формування посухостійкості м'якої пшениці за дії метаболічно активних сполук», подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 091 Біологія за своєю актуальністю, науково-теоретичним рівнем, новизною постановки та розв'язанням проблем, практичним значенням, є самостійною закінченою науковою роботою, що відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова

Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44), а дисертантка заслуговує присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 09 Біологія за спеціальністю 091 Біологія.

Приплавко Світлана Олександрівна – рецензент, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри біології Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя.

Загальне враження від дисертаційної роботи Паливоди Ю.М. позитивне, принципових недоліків, які стосуються структури, змісту, обсягу, оформлення, науково-теоретичного та практичного значення дисертації не має. Варто відмітити, що дисертанткою вміло і досконало зроблений огляд літератури за 105 джерелами, серед яких значна частка закордонних видань; дослідницею вдало розроблене та продемонстроване моделювання умов посухи на досліджуваному об'єкті; досконало здійснено опис матеріалів та методів досліджень та обґрунтування отриманих експериментальних даних. Табличні дані експериментальних розділів та графічні матеріали, які містяться у додатках, повністю відображають схему експериментів.

Дисертаційна робота є закінченою науковою роботою, яка містить нові вирішення актуальної проблеми, та повністю відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року, № 44, а дисертантка заслуговує присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 09 Біологія за спеціальністю 091 Біологія.

Результати відкритого голосування:

«За» - 5 членів ради,

«Проти» - — членів ради,

«Утримались» - — членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована разова рада присуджує **Паливоді Юлії Миколаївні** ступінь доктора філософії із галузі знань 09 Біологія за спеціальністю 091 Біологія.

Голова спеціалізованої
вченої ради

Віктор СТРИГУН

Рецензент

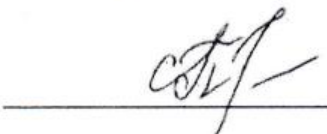

Віталій ШЕЙКО

Рецензент

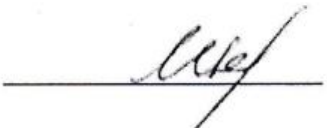
Світлана ПРИПЛАВКО

Опонент

Світлана ПИДА

Опонент

Максим КОЛЕСНИКОВ

23 лютого 2024 р.